

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GENERALINĖ PROKURATŪRA**

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
rastine@tm.lt

2023-07-
Į 2023-07-05

Nr. 17.2.-
Nr. 23-10729

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO NR. 23-10729 DERINIMO

Generalinė prokuratūra, susipažinusi su pateiktu derinti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 25 ir 249¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. 23-10729 (toliau – Projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

1. Suprantamas Projekto rengėjų siekis perkelti iš 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu, pakeičiančios Tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičiančios Tarybos sprendimą 2005/671/TVR (toliau – Direktyva), teroristinės grupės sąvoką į Lietuvos Respublikos baudžiamąjį kodeksą (toliau – BK), tačiau abejonių kelia BK 25 straipsnio 3 dalyje pateikiamoje sąvokoje esantis žodžių junginys *darniai veikianti*. Baudžiamojo proceso metu kiekvienas nusikalstamos veikos sudėties požymis turi būti įrodinėjamas, todėl gali kilti problemų siekiant įrodyti, kad susikūrusi grupė, turinti tikslą daryti teroristinius nusikaltimus, veikia būtent *darniai*. Atsižvelgiant į tai, siūlytina atsisakyti šio žodžio teroristinės grupės sąvokoje, juo labiau kad angliško Direktyvos teksto žodžių junginys *acting in concert* nebūtinai turi būti verčiamas kaip *darniai veikianti*. Pavyzdžiui, *Cambridge Dictionary* (<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/in-concert>) vieną iš *in concert* reikšmių apibūdina kaip *together*, t. y. *kartu*. Manytina, kad žodžių junginio *darniai veikianti* atsisakymas neiškreiptų Direktyvoje esančios sąvokos prasmės ir leistų išvengti galimų dviprasmybių ir problemų kvalifikuojant ir įrodinėjant tokio pobūdžio nusikalstamas veikas.

2. Nors, šalinat teisinio reguliavimo spragą, Projektu siūloma BK 25 straipsnį papildyti teroristinės grupės apibrėžimu, tačiau BK 249¹ straipsnyje įvedama nauja sąvoka *organizuota teroristinė grupė*, kurios apibrėžimas BK 25 straipsnyje nepateikiamas. BK 25 straipsnio 5 dalyje paliekama ta pati dviprasmybė, sukėlusį abejonių Europos Komisijai, kuri pažymėjo, kad *nusikalstamam susivienijimui prilyginama antikonstitucinė grupė ar organizacija bei organizuota teroristinė grupė*. Manytina, jog išlieka ta pati rizika, kad Europos Komisijai gali kelti abejonių šios nuostatos atitikties Direktyvai. Svarstyтина, ar BK 25 straipsnio 5 dalyje reikalingas organizuotos teroristinės grupės prilyginimas nusikalstamam susivienijimui, nes už dalyvavimą organizuotos teroristinės grupės veikloje numatomos griežtesnės baudmos nei už dalyvavimą nusikalstamo susivienijimo veikloje.

Kadangi pagal Direktyvą teroristinė grupė yra *organizuota daugiau kaip dviejų asmenų grupė*, svarstyтина, ar, įvedant dar ir organizuotos teroristinės grupės sąvoką, nesukuriamas pernelyg painus teisinis reguliavimas. Siūlytina svarstyti tokią BK 249¹ straipsnio redakciją:

„249¹ straipsnis. Teroristinės arba organizuotos teroristinės grupės kūrimas ir veikla

1. Tas, kas dalyvavo teroristinės grupės veikloje, baudžiamas laisvės atėmimu iki ~~aštuonerių~~ **penkiolikos** metų.

2. Tas, kas kūrė teroristinę grupę arba jai vadovavo, baudžiamas laisvės atėmimu nuo penkerių iki penkiolikos metų.

~~3. Tas, kas dalyvavo organizuotos teroristinės grupės veikloje, baudžiamas laisvės atėmimu nuo penkerių iki penkiolikos metų.~~

43. Tas, kas dalyvavo šaunamaisiais ginklais, sprogmenimis, sprogstamosiomis, radioaktyviosiomis, biologinėmis ar cheminėmis kenksmingomis medžiagomis, preparatais ar mikroorganizmais ginkluotos ~~organizuotos~~ teroristinės grupės veikloje,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo dešimties iki dvidešimties metų arba laisvės atėmimu iki gyvos galvos.

~~5~~ 4. Tas, kas kūrė šio straipsnio 3 ar 4 dalyje numatytą ~~organizuotą~~ teroristinę grupę arba jai vadovavo,

baudžiamas laisvės atėmimu nuo dvylikos iki dvidešimties metų arba laisvės atėmimu iki gyvos galvos.

~~6~~ 5. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.“

Pritarus aukščiau pateiktam siūlymui dėl BK 249¹ straipsnio pakeitimo, manytina, būtų išvengta dirbtinio ir sudėtingo teroristinės grupės, kuri pagal Direktyvą ir taip yra organizuota, atribojimo nuo organizuotos teroristinės grupės, o laisvės atėmimo iki penkiolikos metų sankcija leistų teismui tinkamai individualizuoti bausmę už dalyvavimą teroristinės grupės veikloje, priklausomai nuo to, kokio pavojingumo laipsnio kiekviena konkreti teroristinė grupė būtų. Įstatymų leidėjui pakaktų išskirti kaip ženkliai pavojingesnį tik dalyvavimą šaunamaisiais ginklais, sprogmenimis, sprogstamosiomis, radioaktyviosiomis, biologinėmis ar cheminėmis kenksmingomis medžiagomis, preparatais ar mikroorganizmais ginkluotos teroristinės grupės veikloje, ir toks dalyvavimas būtų baudžiamas laisvės atėmimu nuo dešimties iki dvidešimties metų arba laisvės atėmimu iki gyvos galvos.

Pritarus pasiūlymui neįvesti organizuotos teroristinės grupės sąvokos, tikslinga BK 25 straipsnio 5 dalyje panaikinti teroristinės grupės prilyginimą nusikalstamam susivienijimui, nes, įvedus teroristinės grupės sąvoką kaip bendrininkavo formą, atsakomybė už dalyvavimą tokios grupės veikloje būtų numatyta atskirame BK specialiosios dalies straipsnyje (t. y. BK 249¹) kaip ir šiuo metu atskirame straipsnyje (t. y. BK 249) numatoma atsakomybė už dalyvavimą nusikalstamo susivienijimo veikloje.

Generalinė prokurorė

Nida Grunskienė